

RISS Setesdal

Styremøte Setesdal Regionråd
23.06.2021

Egde

Erlend

Karianne

Status i prosjektet

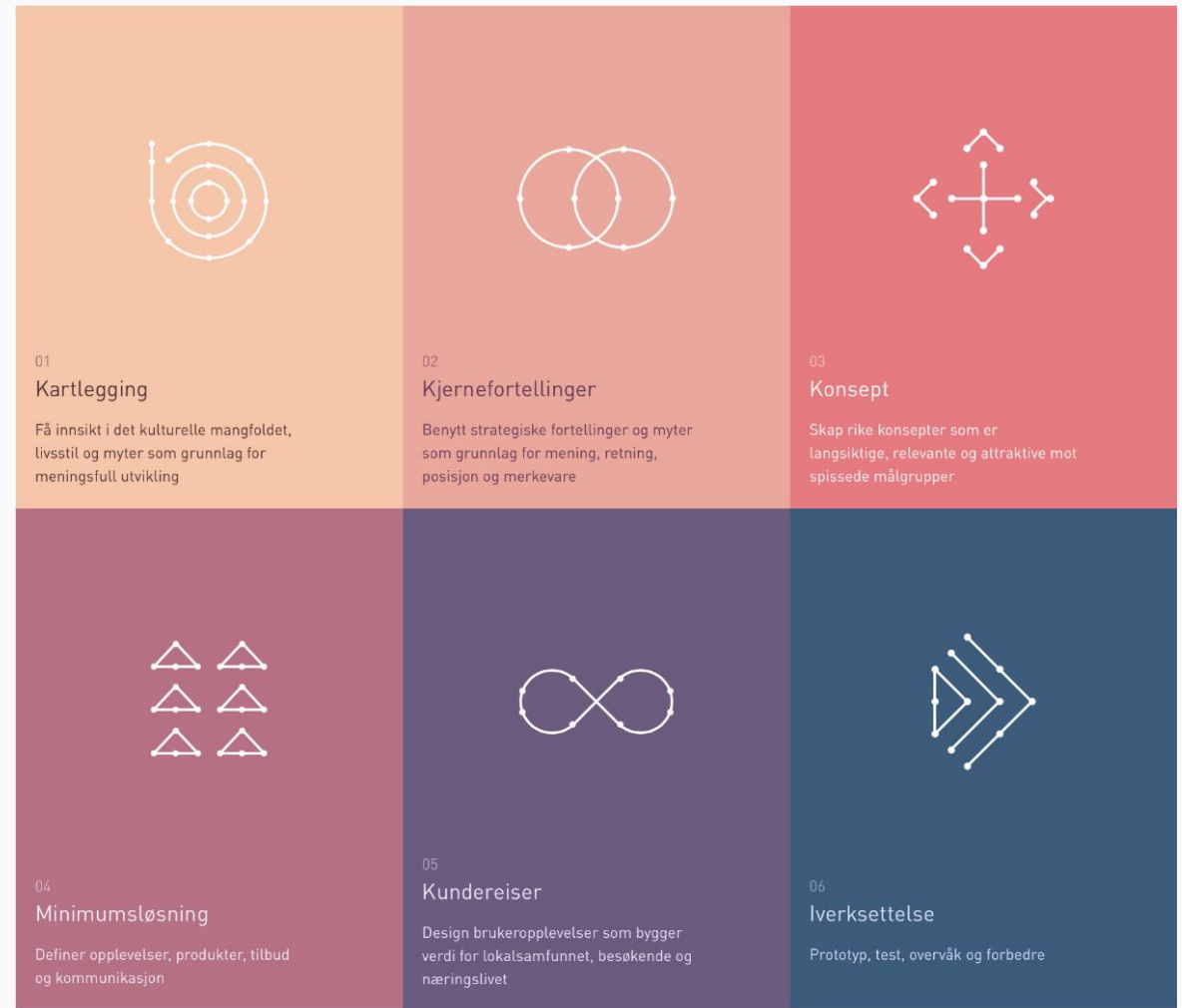
- Godt i gang med **RISS-metodikk**
- Noe forsinkelser i prosjekt
 - Ønske om **fysiske samlingspunkter**
 - Suksessfaktor for prosjektet at man **skaper gode arenaer for samhandling**
- Dette har ikke hatt konsekvenser for prosjektøkonomien.

Mål for prosjektet:

Utvikle et sett med produktkonsept og historier basert på kulturarven som posisjonerer Setesdal som en unik, bærekraftig reiselivsdestinasjon.

Hva har blitt gjort så langt?

01 – Kartlegging

- Gjennomført 13 intervjuer med sentrale ressurser i Setesdal innen reiseliv og kulturarv
- Fulgt Setesdal i aviser, sosiale medier og andre relevante kanaler over tid
- Gjennomgang av eksisterende undersøkelser og rapporter
- Temaer: Kultur, mat og drikke, samfunn, tradisjoner, omgivelser, livsstil

Temaer i kartleggingen

- Sang – spel – dans
- Sølvsmidfaget
- Drakttradisjoner
- Byggeskikk
- Levesett
- Mat og drikke
- Natur
- Aktiviteter
- Setesdalskjempen
- Reiårsfossen
- Rygnestad
- Bjoren – transport og kommunikasjon vegnett
- Fånefjell
- Gruvedrift
- Vannkraft
- Tømmerfløting
- Setesdalsbanen
- Strandliv ved Byglandsfjorden
- Fjellklatring

02 - Kjernefortellinger

- Digital workshop 14. januar
- 26 deltagere
- Gruppearbeid for å utarbeide fortellinger for Setesdal
- Dannet grunnlaget for utarbeidelse av 4 kjernefortellinger.

En levende folkemusikktradisjon

I Setesdal er folkemusikken genuin. Slåttespel på hardingfele og munnharpe, kveding og dans har vært overlevert i generasjoner. Sammen med musikken hører folkedansen, bunaden og sølvsmedfaget. Musikken og dansen har gjennom lang tid blitt formidlet gjennom utøvere på et svært høyt kunstnerlig nivå i dalen. Den levende tradisjonen ble i 2019 anerkjent ved at stevkunst, gangerdans og folkemusikk fra Setesdal fikk plass på UNESCOs verdensarvliste for immateriell kulturarv. Den karakteristiske setesdalsdrakta i rødt, svart og grønt, og de flotte søljene har også levd i generasjoner frem til i dag. Tidligere var "alle" involverte i produksjon av søljene. På kjøkkenet rundt omkring kunne husmødre lage deler som sølvsmedene satte sammen til unike smykker i verkstedene sine. Om man besøker sølvsmedene i dalen idag, kan man fortsatt oppleve håndverket som i århundrer har blitt overlevert fra en generasjon til neste.

En annerledes smaksopplevelse

Setesdal har en lang mattradisjon. Matkulturen har rot i tilfanget av lokale råvarer. Hva som ble spist varierte avhengig av hvor man bodde. Øverst i dalen spiste man mye kjøtt og fisk, mens poteter og grønnsaker ikke var hverdagskost. Lengre ned i dalen var det tvert om. Kosten var preget av hva slas råvarer man hadde tilgang på, og de knappe råvarene ble mest verdsatt.

Mange av de gamle rettene blir fortsatt brukt i dag. Setesdalssuppa og Nepespa blir laget til høytider, sammen med fjellørret og tørket sauekjøtt. Lefse skal også på bordet, både til hverdags og til fest.

Setesdal har en lang ølbryggertradisjon, og øl ble brygget på de fleste gårder i forbindelse med ulike høytider og feiringer. Tradisjonelt ble øllet brygget med kveik (gårdsgjær) og einerkvister.

En tidsreise langs veien

Når du kjører gjennom Setesdal fra sør vil du i løpet av få timer gå fra åpent landskap i Evje og Hornes og Bygland, til bratte fjellvegger i Valle og fjell og vidde i Bykle. Oтра følger deg heile veien, som en rød tråd gjennom dalen.

Og nettopp disse fjellene og elva, har gjort til at Setesdal har vært et vanskelig tilgjengelig dalføre, og fremstår derfor selv den dag i dag som et vindu inn i fortiden og en portal for autentisk kultur og livsform.

Langs veien kan man se og oppleve gamle ferdselsårer som Bjoren, sluser og farlige fjellpassasjer og ta korte og lengre fjellturer til gamle severdigheter og historiske minner med spennende sagn og historier knyttet til seg.

Et fortellende folk

Fortellerkunsten står sterkt i Setesdal. Fra gammelt av har man en rekke sagn og stev som er knyttet til omgivelsene langs Riksvei 9 i dalen. En myte knyttet til Reiårsfossen er Reiår hadde drept en mann. Han ble dømt til døden. Men om han kunne ri tre ganger over fossen skulle han berge livet. Det klarte han med glans. Men da ville han ri over fossen en fjerde gang, til ære for kjæresten. Da gikk det galt, og både Reiår og hesten stupte i døden

Det finnes også mange myter og historier om Håvard Hedde, en kjent omstreifer fra Setesdal, og Setesdalkjempene, samt drapsslåtter om har merket folkemusikken i dalen.

I nyere tid har man historier om kraftutbygginga i dalen, som førte til verdiskaping men også la bygder under vann, og flyvrak fra krigstiden som ble skutt ned i dalen.

03 - Konsept

- Folkemusikkens vugge
- En dal full av opplevelser
- En unik reise tilbake i tid

Folkemusikkens vugge

I Setesdal er folkemusikken genuin. Slåttespel på hardingfele og munnharpe, kveding og dans har vært overlevert i generasjoner.

En dal full av opplevelser

Setesdal har litt andre tradisjoner og et tydelig uttrykk som står i kontrast til det urbane. La deg inspirere av de lokale tradisjonene innen matlaging, byggeteknikk og sølvsmiing, i kombinasjon med alt det naturen har å by på.

En unik reise tilbake i tid

Setesdal har vært et vanskelig tilgjengelig dalføre, og fremstår derfor selv den dag i dag som et vindu inn i fortiden og en portal for autentisk kultur og livsform.

Workshops – 26. mai

Jobbe med videreutvikling av **3 ulike konsepter** og ta frem **minimumsløsninger** som posisjonerer Setesdal som en unik, bærekraftig reiselivsdestinasjon.

30 deltagere fordelt på 2 workshops

Folkemusikkens vugge

Ønsket etterlatt inntrykk
I Setesdal er folkemusikken genuin. Slåttespel på hardingfelle og munnharpe, kvending og dans har vært overlevd i generasjoner.

Mågruppe/segment

• Helt uoppmerksom	• Helt oppmerksom
• Lite interessert	• Mye interessert
• Ingen deltakelse	• Full deltakelse
• Ingen engasjement	• Høyt engasjement

Hovedfortellinger
Musikken og dansen har gjennom lang tid blitt formidlet gjennom utøvere på et svært høyt kunstnerlig nivå i dalen. Den levende tradisjonen ble i 2019 anerkjent ved at silekunst, gangerdans og folkemusikk fra Setesdal fikk plass på UNESCOs verdensarvsliste for immateriell kulturarv.

Setesdalsmusikken er dramatisk, den er markert og mer mystisk enn andre steder i Norge. Den har røtter tilbake i en tid vi ikke kjenner lenger, og den taler om dype menneskelige ting. Det er jo slik her at folk er stillfarne, så det å uttrykke seg knapt og presist har alltid vært et ideal. Musikkgrupper som et Halku dikt, en sier uendelig mye med bare noen få ord eller toner.

Nye aktører og muligheter

- Hendese-byrå
- Kulturvandring alle kommuner
- Sylvarter
- Spellemånelag + hodekurs

Resultater fra workshops

- **Stort engasjement!**
- Videreutvikling av konseptene
 - Eksisterende aktiviteter og muligheter
 - Nye aktører og muligheter
- Forslag til 11 ulike minimumsløsninger fordelt på de ulike konseptene

Forslag til minimumsløsning

Konseptnavn: _____

Gruppedeltagere: _____

Beskrivelse av forslag:

Hva skal brukes av eksisterende tjenester/produkter? Hva trengs av nye produkter og tjenester?

Hva er viktigste forutsetning for å realisere minimumsløsningen?

Viktigste segmenter?

Rødt segment
• Energi	Blått segment
• De modale og introverte
Lysgrønt segment
• De kultiverte og innblikksfulle	Mørkegrønt segment
• De overstyrtede
Lilla segment
• De ferske og inspirerte	Gult segment
• De sosiale
Brunt segment
• De konseptfulle og opprørske	Oransje segment
• De lokale
Svart segment
• Annerst	

Setesdalslefserull

«No lyt ein snart få kaupt Setesdalsmat
i Setesdal»

Matverksted

kokegrop, kulturinnslag, aktiviteter,
tilberede mat med kokk

Reiårsfossen

gjøre fossen mer tilgjengelig og
synlig

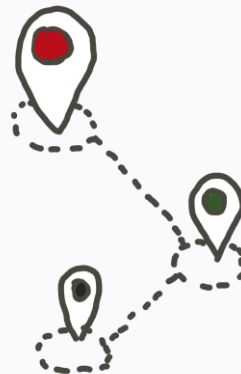
Folkemusikkvandring
fra Bjungsbakk til Hylestad
Kyrkje

Egde

Setesdal på 3 dager

fra Bygland til Hovden med aktiviteter og
kultur for hele familien

Cruise på med Bjoren
med Kulturpatrolja, historiefortelling,
Setesdalssuppe og øl fra Brygland
bryggeri

Vi forener mennesker og teknologi

Veien videre

Egde

04 - Minimumsløsninger

Velge 2-4 alternativer som skal testes i sommer– lav innsats, maksimal hastighet, læring og verdiskaping

- Folkemusikkvandring
- Kulturpatrulja
- Cruise med Bjoren
 - Forsøke å få til et testseilas
- Reiårsfossen
 - Se om man kan få opp historien

Takk for i dag!